Faktadokument

Tranbärsjuice i syfte att minska återinsjuknandet i urinvägsinfektion

Bakgrund
Nästan hälften av alla kvinnor drabbas av en akut urinvägsinfektion (UVI) någon gång i livet. (1) Den vanligaste behandlingsmetoden är antibiotika, men problemet med antibiotikaresistens ökar och en alternativ behandlingsform är önskvärd. (2) Tranbärsjuicens eventuella effekt på UVI har sedan länge varit omdiskuterad. (3)

Vetenskapliga underlaget
Fyra enskilda RCT-studier om totalt 1091 i övrigt friska, vuxna kvinnor, genomförda under 24 veckor, visar på tvetydiga resultat huruvida tranbärsjuice har en effekt på återinsjuknande i UVI. I samtliga fyra studier fick studiedeltagarna dricka tranbärsjuice vs placebodryck varje dag. I tre av studierna (4-6) påvisades en viss effekt i interventionsgruppen, men resultatet var signifikant i endast en av studierna. (5) I en av dessa tre studier påvisades en signifikant skillnad i en subpopulation med deltagare i åldern 50 år och uppåt. (6) I den fjärde studien påvisades ett omvänt resultat, det vill säga att fler i interventionsgruppen än i kontrollgruppen återinsjuknade i UVI. (7) Bieffekter som nämns i artiklarna rör mest gastrointestinala problem såsom förstoppning, diarré och illamående men även migrän, bröstsmärtor, bihåleinflammation och övre luftvägsinfektion har rapporterats. Det är dock svårt att helt fastställa vad som är orsakat av tranbärsjuicen.

Evidensstyrka
Det vetenskapliga underlaget visar att det finns en måttlig evidensstyrka för att tranbärsjuice inte kan minska återinsjuknandet i UVI hos vuxna kvinnor. (8)

Behandlingsmål
Att minska återinsjuknandet i UVI med hjälp av tranbärsjuice, som alternativ behandling till antibiotika.

Kostrekommendation
Sjukvården kan eller bör inte rekommendera kvinnor med återkommande UVI att dricka tranbärsjuice i syfte att minska återinsjuknandet, då det inte finns tillräckligt med signifikanta resultat att tranbärsjuice har effekt. Aktiv avrådan från behandling med tranbärsjuice är dock inte nödvändig. Viktigt att notera att denna slutsats endast gäller tranbärsjuice och inte övriga tranbärsprodukter såsom extrakt, kapslar och pulver. (8)

Sahlgrenska akademin vid
Göteborgs universitet
Avdelningen för invärtesmedicin och klinisk nutrition
Dietistprogrammet/Examensarbete

Stina Algulin och Maria Modin
Examensarbete i klinisk nutrition, 15 hp
23 maj 2017

Referenser

1. Läkemedelsverket. Nedre urinvägsinfektion (UVI) hos kvinnor: Läkemedelsverket; 2017 [updated 2007-04-16. Available from: https://lakemedelsverket.se/malgrupp/Allmanhet/Sjukdom-och-behandling/Behandlingsrekommendationer---listan/Nedre-urinvagsinfektion-UVI-hos-kvinnor/.
2. Folkhälsomyndigheten3. Samtal om diagnostik och individuella förskrivarmönster minskar antibiotikaförbrukningen 2017 [updated 2015. Available from: https://www.folkhalsomyndigheten.se/pagefiles/20282/Swedres-i-korthet-2014-15016.pdf.
3. Jepson RG, Williams G, Craig JC. Cranberries for preventing urinary tract infections. Cochrane database of systematic reviews (Online). 2012;10.
4. Stapleton AE, Dziura J, Hooton TM, Cox ME, Yarova-Yarovaya Y, Chen S, et al. Recurrent urinary tract infection and urinary Escherichia coli in women ingesting cranberry juice daily: A randomized controlled trial. Mayo Clinic Proceedings. 2012;87(2):143-50.
5. Maki KC, Kaspar KL, Khoo C, Derrig LH, Schild AL, Gupta K. Consumption of a cranberry juice beverage lowered the number of clinical urinary tract infection episodes in women with a recent history of urinary tract infection. American Journal of Clinical Nutrition. 2016;103(6):1434-42.
6. Takahashi S, Hamasuna R, Yasuda M, Arakawa S, Tanaka K, Ishikawa K, et al. A randomized clinical trial to evaluate the preventive effect of cranberry juice (UR65) for patients with recurrent urinary tract infection. Journal of Infection and Chemotherapy. 2013;19(1):112-7.
7. Barbosa-Cesnik C, Brown MB, Buxton M, Zhang L, Debusscher J, Foxman B. Cranberry juice fails to prevent recurrent urinary tract infection: Results from a randomized placebo-controlled trial. Clinical Infectious Diseases. 2011;52(1):23-30.
8. Algulin-Modin. Kan intag av tranbärsjuice minska återinsjuknande i urinvägsinfektion hos kvinnor? Systematic review. Sahlgrenska akademin, Institutionen för medicin, avdelning invärtesmedicin och klinisk nutrition; 2017 2017-05-23.